

İnsanların doğaya karşı işlediği yedi günah

Karadeniz'de 55 yıl önce bulunan 52 balık çeşidinden 26'sı tükendi.

52 26

SERKAN OCAK (mailto:serkan.ocak@radikal.com.tr)

Türkiye / 01/03/2014

Türkiye'de sulak alanların yarısı son 50 yılda kayboldu.... Karadeniz'de 55 yılda 26 balık türü tükendi... 60 yıl önce Türkiye'de sadece yerli buğday tohumu ekiliyordu. Şimdi ise bu oran yalnız yüzde 5... Tarım topraklarında üretilen gıdanın yüzde 28'i israf ediliyor.

Yeşiller ve Sol gelecek Partisi Doğa Hakları Çalışma Grubu, doğadaki varlıkların haklarına dikkat çekmek için sosyal medyada 'Doğanın da hakları var' adıyla bir kampanya başlattı. Kampanyanın amacı, insanın olduğu gibi doğadaki her bir varlığın neslini sürdürme, işkence görmeme, barınma, sağlıklı bir ortamda yaşama hakkına sahip olduğunun farkına varılması... Kampanyanın maskotu ve hakları ihlal edilen canlılar adına sözcüsü, Kuzey Ormanları'nda yaşayan, 3. köprü, 3. havaalanı, Kanalistanbul gibi mega projeler yüzünden yaşam alanlarını terk etmek üzere olan bir su samuru. SUSAM adı verilen su samuru, insanların doğaya karşı işlediği suçların ve günahların giderek arttığı vurguluyor. Günahları ise 7 başlıkta topluyor. Tohum, toprak, türler, orman, hava/iklim, su ve denizler...

Tohumdan sulak alanlara...

Kampanya çerçevesinde her bir günahla ilgili önemli istatistiki bilgiler yer alıyor. O bilgilerden bazıları şöyle:

Tohum: Anadolu topraklarında 10 binden fazla bitki türü var. Bunun 3 bini ise endemik. Sadece Muğla'nın 10 ilçesinde bile 400'ü aşkın yerel isimle anılan 28 meyve türü var. Anadolu buğday, arpa, çavdar, yulaf, nohut ve mercimeğin gen merkezi. Dünyada tarımsal genetik çeşitliliğin yüzde 75'i kayboldu. Şanlıurfa Karacadağ'da günümüzden 12 bin yıl önce ilk tarım yapılmış. 60 yıl önce Türkiye'de sadece yerli buğday tohumu ekiliyordu. Şimdi ise bu oran yalnız yüzde 5.

Toprak: 1 gram toprağın içinde milyonlarca canlı var. Bunların hepsi ekosistemin canlılığı için önemli. Toprağın 10 santimlik üst tabakasındaki zengin çeşitlilik, insan ve diğer canlılar için gerekli besini sağlar. Türkiye'de bugün toprakların yüzde 86'sı erozyon tehlikesi altında. Tarım topraklarında üretilen gıdanın yüzde 28'i israf ediliyor. Türkiye topraklarının sadece yüzde 4'ü koruma altında.

Türler: Türkiye'de ormanları, dağları, vadileri, bozkırları, denizleri, nehirleri, gölleri 161 memeli, 474 kuş, 10 bini aşkın bitki, 364 kelebek, 405 balık, 141 sürüngenle paylaşıyoruz. Türkiye'de 100 bin canlı türü olduğu ve bunun 60-80 bin kadarının böcekler olduğu tahmin ediliyor. Karadeniz'de 55 yıl önce bulunan 52 balık çeşidinden 26'sı tükendi.

Orman: Türkiye'deki 9 orman alanı, Avrupa'da biyolojik çeşitlilik bakımından önemli ve acil olarak korunması gereken ormanlar 100 sıcak nokta arasında yer alıyor. 3. köprü güzergahındaki kuzey ormanları da bu alanlardan biri. Türkiye ormanlarının yalnız yüzde 2'si korunabilmiş durumda.

Hava/iklim: Türkiye'de hava sıcaklığı 1976'dan bu yana 1 derece arttı. Son 100 yılda yeryüzünün ortalama sıcaklığı 0.85 derece arttı. Kömür, petrol, doğalgaz gibi fosil yakıtların yakılmasıyla kaynaklanan karbondioksit salımları bugünkü gibi devam ederse ortalama sıcaklık, bu yüzyılın sonuna varmadan 4.5 derece artacak. İklim değişikliğine karşı önlem alınmazsa deniz seviyesindeki yükselme bu yüzyıl içinde 1 metreyi bulabilir.

2030 yılında Türkiye'de yağış miktarının bugüne kıyasla kışın yüzde 10 yazın ise yüzde 5-15 daha düşük olacağı tahmin ediliyor.

Su: Türkiye'deki toplam 1327 sulak alanın 135'i Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alan. Sulak alanların yarısı son 50 yılda kayboldu. Akarsular, Hes'ler ve kirliliğe karşı varolma savaşı veriyor. Türkiye'de Ramsan Sözleşmesi kapsamında olan 14 sulak alan her gün kirleniyor. Araştırmalar Türkiye'nin önümüzdeki 25 yıl içinde ihtiyaç duyacağı su miktarının bugün ihtiyacı olan su miktarının yaklaşık üç katı olacağını gösteriyor. Türkiye'de son 40 yıl içinde 1 milyon 300 bin hektar sulak alan kurutuldu ve tahrip edildi. Bu miktar Van Gölü'nün üç katından daha fazla.

(<https://plus.google.com/111139069635417829913>)